

Kvalitetsarbete inom utbildning

Dessa riktlinjer har fastställts av rektor 2020-06-16
och träder i kraft samma dag

Dnr HS 2020/543

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Kvalitetsarbetet inom utbildning	2
2.1	Förutsättningar	3
2.2	Förbättringscykler.....	3
2.3	Aktiviteter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling	5
2.3.1	Inrättande av utbildning	5
2.3.2	Årlig uppföljning av utbildningsprogram	5
2.3.3	Sexårsuppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	6
2.3.4	Sexårsuppföljning av ämne inom utbildning på forskarnivå.....	6
2.3.5	Inhämtande av studenters, doktoranders och alumners synpunkter på utbildning och lärmiljö.....	6
2.3.6	Uppföljningssamtal och revidering av doktoranders individuella studieplan.....	6
2.3.7	Ingående och uppföljning av internationella samarbetsavtal.....	7
2.3.8	Avveckling av utbildning	7
3	Ansvarsfördelning	7
4	Kommunikation	8
5	Tidigare kvalitetsarbete inom utbildning	8
6	Ikraftträdande	8

1 Inledning

Vid Högskolan i Skövde (Högskolan) bedrivs det ett aktivt kvalitetsarbete inom utbildning. Arbetet utgör en del av Högskolans kvalitetssystem som gäller all verksamhet. Kvalitetssystemet beskrivs i *Kvalitetspolicy för Högskolan i Skövde* (kvalitetspolicy).

Strukturmässigt finns tre nivåer i kvalitetssystemet (Figur 1). Nivå 1 utgörs av det *samlade systemet* som beskrivs i kvalitetspolicy. På nivå 2 implementeras kvalitetssystemet i olika delar av verksamheten: *utbildning, forskning, verksamhets- och ledningsstöd* samt *högskoleövergripande ledning och styrning*. Särskilda riktlinjer finns för kvalitetsarbete inom dessa områden. Inom varje område genomförs aktiviteter för säkring och utveckling av kvalitet (nivå 3).

Detta dokument beskriver kvalitetsarbetet inom utbildning.

Figur 1: Struktur för kvalitetssystemet vid Högskolan i Skövde

Begreppet kvalitet på generell nivå definieras i kvalitetspolicy. Överfört till området utbildning definieras kvalitet som *alla sammantagna egenskaper hos utbildning (ämnen, utbildningsprogram och kurser) som ger dess förmåga att tillfredsställa olika intressenters uttalade krav eller förväntningar, i tillräckligt hög grad*. Formuleringen *i tillräckligt hög grad* innebär att graden av mål- och kravuppfyllelse kan variera då inte alla delar av utbildningen kan prioriteras samtidigt. Alla delar i utbildningen ska dock ha *hög kvalitet*. *Mycket hög kvalitet*, eller *excellens*, är något som eftersträvas vilket framgår av *Utvecklingsplan för Högskolan i Skövde 2017-2022*.

2 Kvalitetsarbetet inom utbildning

Kvalitetsarbetet inom utbildning omfattar all utbildning som bedrivs vid Högskolan, dvs. utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt uppdragsutbildning och behörighetsgivande utbildning.

Syftet med kvalitetsarbetet är säkring och utveckling av kvalitet. Kvaliteten säkras genom adekvata förutsättningar för att bedriva utbildning och uppföljning av utbildning. Kvalitetssäkringen ligger till grund för kvalitetsutvecklingen. Med utgångspunkt i de uppföljningar som görs definieras vilken utveckling som krävs för att bibehålla och utveckla kvaliteten i utbildningen.

Som framgår ovan innefattar kvalitetsarbetet inom utbildning ett antal aktiviteter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildningen (se avsnitt 2.4). Kvalitetsarbetet inom utbildning och kvalitetsarbetet inom forskning har ett nära samband i frågorna om utbildningens forskningsanknytning och forskningens utbildningsanknytning.

2.1 Förutsättningar

Förutsättningarna för att uppnå hög kvalitet eller nå mycket hög kvalitet inom utbildning utgörs av följande delar:

- *Krav och mål för utbildningens utformning, genomförande och kvalitet*
Vissa krav återfinns i högskolelag, högskoleförordning och det europeiska ramverket för kvalitetssäkring av högre utbildning¹. Andra krav är lokalt formulerade. Kraven utgör grund för uppföljning av utbildning. Mål för Högskolans utbildning finns formulerade i Högskolans utvecklingsplan.
- *Grundläggande förutsättningar*
Att säkerställa goda grundläggande förutsättningar för utbildning utgör fundamentet för att kunna nå hög kvalitet. Bland dessa finns ekonomiska resurser, lärarpersonalens kompetens (vetenskaplig/konstnärlig/pedagogisk/professionsrelaterad) och förutsättningar i övrigt att bedriva sitt arbete, infrastruktur, läranderesurser och studentstöd.
- *Ansvar*
Ansvarsfördelning regleras i Högskolans arbetsordning, rektors delegationsordning och underliggande organisations- och delegationsdokument. Beskrivning av ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet inom utbildning lämnas i avsnitt 3.
- *Standardiserade processer och rutiner*
För att säkerställa att aktiviteter som berör utbildningen genomförs i enlighet med uppställda krav behövs standardiserade och dokumenterade processer, rutiner och tidsplaner. Dessa utgör också ett stöd för verksamheten.

2.2 Förbättringscykler

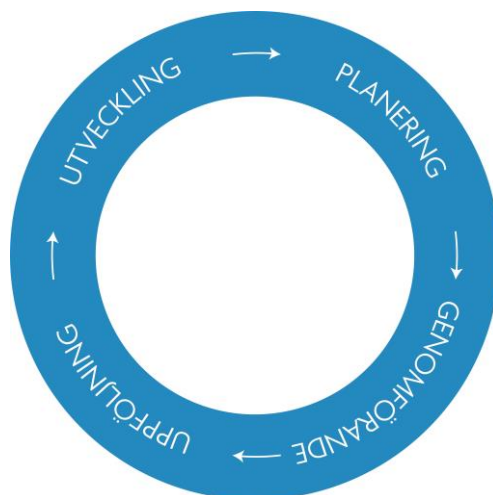
Arbetet med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning (ämnen, utbildningsprogram och kurser) sker inom ramen för förbättringscykler. Högskolan arbetar enligt en modell med fyra tydliga och sammanlänkade faser, nämligen *planering, genomförande, uppföljning* och *utveckling* (se Figur 2). Förbättrings-cyklerna syftar alltid till verksamhetsutveckling.

Arbetet inom förbättrings cyklerna sker ofta i samverkan mellan rektorsfunktion, fakultetsnämnd, institutionsledningar, lärare/forskare (inklusive funktionerna med särskilda akademiska uppdrag), verksamhets- och ledningsstödet samt studenter och doktorander.

---

¹ Standarder riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), Universitetskanslersämbetet 2015

Förbättrings cyklern i kvalitetssystemet vid Högskolan i Skövde – tillämpning inom utbildning

Högskolans modell med fyra tydliga och sammanlänkade faser i förbättrings cykeln, nämligen *planering*, *genomförande*, *uppföljning* och *utveckling*, tillämpas för kvalitetsarbetet inom utbildning. De olika faserna beskrivs nedan:

- **Planering**

I denna fas görs en planering för genomförande av utbildning inom Högskolans ämnen på samtliga nivåer, utifrån gällande förutsättningar. En viktig utgångspunkt för planeringen är det som framkommit i genomförda uppföljningar. Erfarenheter och resultat från uppföljningarna ska tas till vara i form av förbättringar av utbildningen och/eller dess förutsättningar. I planeringen ingår även att fastställa Högskolans utbildningsutbud för det kommande läsåret.

- **Genomförande**

I denna fas genomförs utbildningen som planerats. Genomförandet sker enligt fastställda processer och rutiner.

- **Uppföljning**

I uppföljningsfasen följs utbildningen upp på olika sätt, såväl resultat som genomförande. Reflektion som rör olika aspekter ingår, till exempel om förutsättningarna var tillräckliga, om genomförandet skedde på ett sätt som var ändamålsenligt och effektivt etc. För uppföljning av ämnen och utbildningsprogram används de kvalitetskriterier som ligger till grund för deras inrättande. Återkoppling av uppföljningen ska ske till relevanta intressenter och deras upplevelse av resultatet ska beaktas. Resultaten av uppföljningarna ska utgöra underlag för utveckling av utbildningens förutsättningar, genomförande och kvalitet samt för verksamhetsplanering i berörda delar och nivåer inom Högskolan.

- **Utveckling**

I utvecklingsfasen bestäms vilka åtgärder som ska vidtas, grundat på den uppföljning och reflektion som gjorts. Det kan innebära att nya ämnen, utbildningsprogram och kurser ska utvecklas och inrättas, att de befintliga ska vidareutvecklas eller att något ska avvecklas. Förändringar kan även behöva göras av förutsättningar och arbetssätt. Planerade åtgärder ska kommuniceras till relevanta intressenter.

Utvecklingsfasen följs av en ny planeringsfas, se ovan.

Figur 2: Förbättrings cykeln i kvalitetssystemet vid Högskolan i Skövde – tillämpning inom utbildning

Förbättringscykler i det dagliga arbetet

Förbättringscykler används även i det dagliga arbetet, dvs. i det arbete som utgör del- eller underprocesser till de övergripande processerna inom utbildning. Synliggörande av förbättringscykler på olika nivåer samt inom olika enheter och funktioner stimulerar en kvalitetskultur i Högskolans verksamhet.

2.3 Aktiviteter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling

Aktiviteter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning är sådana som innebär särskild granskning (inrättande och avveckling av utbildning) och uppföljning (exempelvis årlig uppföljning av utbildningsprogram). Aktiviteterna genomförs kontinuerligt eller periodiskt och ingår i förbättrings cyklerna för utbildning. En översikt över aktiviteterna finns i Tabell 1.

Tabell 1: Översikt över aktiviteter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning
Inrättande av utbildning
Årlig uppföljning av utbildningsprogram
Sexårsuppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå
Sexårsuppföljning av ämne inom utbildning på forskarnivå
Inhämtande av studenters, doktoranders och alumners synpunkter på utbildning och lärmiljö
Uppföljningssamtal och revidering av doktoranders individuella studieplan
Ingående och uppföljning av internationella samarbetsavtal
Avveckling av utbildning

2.3.1 Inrättande av utbildning

Syftet med aktiviteten är att säkerställa att utbildningsutbudet (utbildningsprogram och kurser) vid Högskolan möter de krav som finns på hög kvalitet och forskningsanknytning samt att utbildningarna svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Ämnen (huvudområden, resursämnen och ämnen inom utbildning på forskarnivå), utbildningsprogram och kurser inrättas enligt särskilda processer.

Styrdokument: *Riktlinjer för inrättande av utbildning*, *Riktlinjer för utformning av kursplan*, *Riktlinjer för utformning av utbildningsplan*

2.3.2 Årlig uppföljning av utbildningsprogram

Syftet med aktiviteten är att löpande utveckla samtliga utbildningsprogram vid Högskolan. Genom att varje år systematiskt analysera programmen och åtgärda uppkomna problem skapas en högskolegemensam förbättringscykel på programnivå, med utgångspunkt i den krav- och målformulering som finns i nationella och lokala styrdokument. Uppföljningen dokumenteras och tillgängliggörs i ett för ändamålet särskilt utvecklat IT-system, KUpp (Kvalitetsuppföljningssystem).

Styrdokument: *Riktlinjer för årlig uppföljning av utbildningsprogram*

2.3.3 Sexårsuppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Syftet med aktiviteten är att säkerställa att en samlad uppföljning regelbundet sker av all utbildning inom huvudområden och resursämnen på grundnivå och avancerad nivå. Uppföljningen genomförs enligt ett rullande sexårsschema och med visst stöd av externa granskare.

Uppföljningen inkluderar uppföljning av vissa delar av verksamhets- och ledningsstödet arbete, främst infrastruktur för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Styrdokument: *Riktlinjer för sexårsuppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

2.3.4 Sexårsuppföljning av ämne inom utbildning på forskarnivå

Syftet med aktiviteten är att följa upp den utbildning på forskarnivå som genomförs i egen regi. Uppföljningen sker med stöd av externa granskare.

Styrdokument: *Riktlinjer för sexårsuppföljning av ämne inom utbildning på forskarnivå*

2.3.5 Inhämtnade av studenters, doktoranders och alumners synpunkter på utbildning och lärmiljö

Syftet med aktiviteten är att säkra studenters, doktoranders och alumners möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på utbildningen och lärmiljön. Detta sker genom kursvärderingar, programvärderingar, lokal doktorandspegel, studentbarometer, enkäter till internationella studenter, uppföljning av studentstödsverksamhet, uppföljning av studentkårsskrivelsen² och alumnenkäter. Även tydliga processer för hantering av klagomål från studenter är relevant i sammanhanget. Synpunkterna utgör ett viktigt underlag för utveckling av utbildning och lärmiljö.

Styrdokument³: *Riktlinjer för kursvärdering, Riktlinjer för programvärdering, Anvisningar för frågor och klagomål från studenter*

2.3.6 Uppföljningssamtal och revidering av doktoranders individuella studieplaner

Syftet med aktiviteten är att följa upp enskilda doktorandernas progression, situation och lärmiljö. Uppföljningen sker minst en gång per år. Progression och planering av doktorandens fortsatta utbildning dokumenteras i en reviderad individuell studieplan. Övriga synpunkter på utbildningen fångas upp och förs vidare för behandling i andra relevanta processer.

Styrdokument: *Riktlinjer för handledning och studieuppföljning inom utbildning på forskarnivå vid Högskolan i Skövde, Uppdragsbeskrivning för studierektor för utbildning på forskarnivå i egen regi, Mall för individuell studieplan*

---

² Studentkåren i Skövde sammanställer årligen en studentkårsskrivelse där synpunkter på Högskolans utbildningsverksamhet framförs

³ Utöver angivna styrdokument kommer styrdokument för fler processer att tas fram

2.3.7 Ingående och uppföljning av internationella samarbetsavtal

Syftet med aktiviteten är att säkerställa att Högskolans samarbete med utländska lärosäten inom utbildning bedrivs enligt den strategiska inriktning som finns i utvecklingsplan och verksamhetsplaner. Andra strategiska överväganden kan också behöva beaktas, till exempel solidaritet. Vidare ska ett antal kvalitetsaspekter beaktas vid ingåendet och uppföljningen av avtalen, till exempel stark forskningsanknytning i undervisningen.

Styrdokument: *Riktlinjer för internationella samarbetsavtal vid Högskolan i Skövde*

2.3.8 Avveckling av utbildning

Avveckling av utbildning kan ske av strategiska skäl eller av kvalitetsskäl. Det sistnämnda sker då det inte finns förutsättningar att bedriva utbildning som uppfyller uppställda krav och mål.

Styrdokument: *Riktlinjer för avveckling av ämne och huvudområde, Riktlinjer för avveckling av utbildningsprogram och inställande av programtillfälle, Riktlinjer för avveckling av kurs*

3 Ansvarsfördelning

Styrelse och rektor har ett övergripande ansvar för Högskolans kvalitetssystem, inklusive kvalitetsarbetet inom utbildning. Rektor stöds av ett särskilt kvalitetsråd som är rådgivande i frågor som rör kvalitetsarbete.

Under styrelse och rektor har fakultetsnämnden ett övergripande ansvar för kvalitetssäkring av utbildning och forskning. Därunder har prefekter och avdelningschefer ansvar för det kvalitetsarbete inom utbildning och forskning som relaterar till institutionens/avdelningens ansvarsområde. Under fakultetsnämnd, prefekt och avdelningschefer finns även särskilda funktioner för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning och forskning, inom ramen för akademiska uppdrag. Ämnesföreträdare och ämnesansvarig lärare, programansvarig lärare, kursansvarig lärare, examinator och studierektor för utbildning på forskarnivå utgör sådana funktioner.

Enligt vad som anges ovan följer ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet inom utbildning den struktur och det innehåll som anges i Högskolans arbetsordning, rektors delegationsordning och underliggande organisations- och delegationsdokument.

Ansvar för ett område inkluderar alltid ansvar för kvalitetsarbetet inom området. Principen är också att ansvar för kvalitetsarbetet inom ett område även inkluderar ansvar för uppföljning av det kvalitetsarbete som görs. Ansvar för uppföljning av det samlade kvalitetssystemet – där kvalitetsarbetet inom utbildning ingår – finns hos styrelse och rektor.

För de aktiviteter som anges i avsnitt 2.3 finns särskilda styrdokument som beskriver aktiviteternas genomförande och de ansvarsförhållanden som gäller.

4 Kommunikation

Kvalitetsarbetet inom utbildning ska präglas av tydlighet och transparens. Kvalitetsarbetets resultat, främst resultat från uppföljning av utbildning, ska därför kommuniceras och tillgängliggöras på ett ändamålsenligt sätt för relevanta intressenter inom och utanför organisationen. Hur kommunikationen sker finns angivet i de särskilda styrdokument som beskriver aktiviteterna för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning (se avsnitt 2.3).

5 Tidigare kvalitetsarbete inom utbildning

Vid Högskolan i Skövde har det sedan lång tid tillbaka bedrivits arbete för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning. Policy och riktlinjer för kvalitetsarbete fastställdes år 1995 och särskilda riktlinjer för utvärdering av utbildning tillkom år 2007. Styrdokumentet för kvalitetsarbete inom utbildning har kontinuerligt reviderats.

De riktlinjer som tidigare funnits för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning är följande:

- *Riktlinjer för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (dnr HS 2007/94)
- *Riktlinjer för lokal utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (dnr HS 2011/406-50)
- *Kvalitetssystem för utbildning – riktlinjer för kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå* (dnr HS 2017/128).

6 Ikraftträdande

Dessa riktlinjer träder i kraft 2020-06-16 och ersätter *Riktlinjer för kvalitetsarbete inom utbildning* (dnr HS 2019/987).